

УДК 693.546

доктор технічних наук, професор В.К. Черненко,
аспірант С.О. Осипов,
Київський національний університет будівництва і архітектури

АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ РАЦІОНАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ АРОЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ

В статті розглянута актуальність створення системи раціональних технологічних рішень, при реставрації з реконструкцією пам'яток архітектури, що дозволили б гарантовано забезпечити історичну ідентичність пам'ятнику. Розглянуто роботи, що виконуються при реставрації та фактори, специфічні для даних умов.

Ключові слова: реконструкція, пам'ятка архітектури, арочні конструкції.

Реконструкція – галузь будівництва, направлена на перебудову існуючих будинків і споруд для подальшого їх функціонування, або для використання їх за новим призначенням [1].

Створення системи раціональних технологічних рішень для реконструкції арочних конструкцій, які дозволяють в умовах реставрації пам'яток архітектури, гарантовано забезпечити автентичність конструкцій, що відновлюються, та історичну ідентичність пам'ятника архітектури – є найактуальнішим питанням.

Згідно з Законом України № 1805-III от 08.06.2000р. «Про охорону культурної спадщини» захист і збереження пам'яток архітектури є одним з пріоритетних напрямів державної та будівельної діяльності [2].

Архітектурна спадщина Україні нараховує близько 16 000 пам'яток і близько 3500 – національного значення. Більшість з них потребує проведення реставраційних робіт, необхідність яких виникає в результаті старіння будинку, втрати, з часом, несучої здатності, спотворення зовнішнього вигляду, неможливістю витримати нові навантаження.

Загалом в Україні близько 60 % пам'яток архітектури національного значення знаходяться у незадовільному стані, та близько 10 % – у аварійному.

При реставрації і реконструкції пам'яток архітектури проводиться цілий комплекс будівельно-монтажних робіт, спрямованих на відновлення несучої здатності та сталості конструкцій і будинків в цілому [3]:

- першочергові протиаварійні роботи;
- закріплення ґрунту;

- підсилення та укріплення фундаментів; несучих, огорожуючих конструкцій;
- заміна і відновлення зруйнованих конструкцій та елементів;
- перекладання кам'яної кладки;
- розвантаження несучих конструкцій об'єкту з перехопленням корисних навантажень;
- зведення захисних павільйонів та навісів;
- відновлення механічної міцності конструкцій об'єкта шляхом введення у їх структуру споріднених або синтетичних матеріалів;
- просочення дерев'яних конструкцій захисними та укріплюючими сумішами;
- проведення робіт і заходів, що запобігають подальшому руйнуванню пам'ятника.

Одним із найбільш відповідальним комплексом будівельно-монтажних робіт є відновлення, підсилення, укріплення арокних конструкцій, склепінь, які являють собою головну частину пам'ятнику архітектури – несучий остів. Ці роботи мають велику трудомісткість, матеріаломісткість та собівартість. Як правило, роботи з реконструкції арокних конструкцій складають значну частину загального об'єму робіт, тому прийняття вірних технологічних рішень при відновлюванні цих конструкцій обумовлює правильність виконання процесу реконструкції в цілому.

Після реставрації будинку, особливо в умовах його перевлаштування за новим призначенням, будівля повинна мати високу довговічність, ступінь вогнетривкості не менше вихідного рівня, що є умовою забезпечення його ефективної подальшої експлуатації у тривалий проектний період.

В умовах реставрації виконання робіт ускладнюється рядом факторів:

- необхідністю збереження первинного вигляду та історичної ідентичності об'єкту реставрації, що вимагає використання технологій і конструктивних рішень, що виключають пошкодження чи спотворення пам'ятника;
- реконструкція пам'яток архітектури вимагає ретельного вивчення технологічних і конструктивних особливостей будинку, знань щодо технологій і матеріалів, використовуваних у період його зведення;
- обмеженістю робочого простору;
- виконання робіт потребує використання специфічних технологій, сучасні аналоги яких, для умов реставрації, переважно недосконалі або взагалі не існують як такі.

Тому розробка раціональних рішень для реставраційно-відновлювальних робіт є досить складним процесом. Кожен з об'єктів носить унікальний харак-

тер, властивий лише тому чи іншому пам'ятнику архітектури; відмінні від інших об'ємно-планувальне та конструктивне вирішення, особливості напружено-деформованого стану.

Відсутність конструктивно-технологічної бази, пристосованої для умов реставрації, не дозволяє приймати раціональні, технологічно і конструктивно вірні рішення. Це призводить до численних інженерних помилок.

Усе вищенаведене свідчить про актуальність створення науково обґрунтованої системи та методики розробки і вибору раціональних технологічних рішень з реконструкції арокних конструкцій пам'яток архітектури.

Література.

1. **Технологія** будівельного виробництва: Підручник /В.К. Черненко, М.Г. Ярмоленко, Г.М. Батура та ін.; За ред. В.К. Черненка, М.Г. Ярмоленка. – К.: Вища шк., 2002. – 430 с.: іл.
2. **Закон** України від 08.06.2000 № 1805-III «Про охорону культурної спадщини»
3. **Строительство.** Гл. ред. В.А. Кучеренко, т. 1 – М., «Советская Энциклопедия», 1964 (Энциклопедия современной техники. Энциклопедии. Словари. Справочники) Т. 1. А – Кессон. 1964. 544 с. с илл. 9 л. илл.

Аннотация

В данной статье рассмотрена актуальность создания системы рациональных технологических решений, при реставрации с реконструкцией памятников архитектуры, которые позволили бы гарантированно обеспечить историческую идентичность памятника. Рассмотрены работы, которые выполняются при реставрации и факторы, специфические для данных условий.

Ключевые слова: реконструкция, памятники архитектуры, арочные конструкции.

The summary

Actuality of creation of the system of rational technological decisions is considered in this article, during restoration with the reconstruction of monuments of architecture, which would allow assuredly to provide the historical identity of monument. Works, which are executed during restoration and factors, specific for these terms, are considered.